

47072 - پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئاياللىرى توغرىسىدا

سۇئال

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ قانچە ئايالى بار، ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى نېمە؟ بۇ تېما توغرىسىدا ئارىلىشىپ كېتىش بەك كۆپ بولغانلىقى ئۈچۈن جاۋابنى ئېنىق قىلىپ، ھەدىسنىڭ نومۇرىنى ۋە كىتابنىڭ ئىسمىنى، بەت نومۇرىنى تولۇق بايان قىلىپ بېرىشىڭلارنى ئۈمىت قىلىمەن؟.

ئىخچام جاۋاب

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئاياللىرىنىڭ ئىسمى تۆۋەندىكىچە:

- 1- خەدىجە بىنتى خۇۋەيلىد.
- 2 - سەۋدە بىنتى زەئىنە.
- 3- ئائىشە بىنتى ئەبۇ بەكرى سىدىق.
- 4- ھەپسە بىنتى ئۆمەر.
- 5- زەينەب بىنتى خۇزەيمە.
- 6- ئۇممۇ سەلەمە بىنتى ئەبى ئۇمەييە.
- 7- جۇۋەيرە بىنتى ھارس.
- 8- زەينەب بىنتى جەھش.
- 9- ئۇممۇ ھەبىبە بىنتى ئەبى سۇپيان.
- 10- مەيمۇنە بىنتى ھارس.
- 11- سەپىيە بىنتى ھۇيەي ئىبنى ئەختەب.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە ياخشىلىقتا ئۇلارغا ئەگەشكەنلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمىتى، سالامى ۋە بەرىكىتى بولسۇن.

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام تۆۋەندىكى ئاياللار بىلەن توي قىلغان:

1- خەدىچە بىنتى خۇۋەيلىد رەزىيەللاھۇ ئەنھا.

بۇ پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ تۇنجى ئايالى بولۇپ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام يىگىرمە بەش ياشتا خەدىچە ئانىمىز بىلەن توي قىلغان، خەدىچە ئانىمىز ۋاپات بولغانغا قەدەر باشقا ھېچ بىر ئايال بىلەن توي قىلمىغان. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئىبراھىمدىن باشقا پەرزەنتلىرىنىڭ ھەممىسى خەدىچە ئانىمىزدىن دۇنياغا كەلگەن.

ئىمام بۇخارى سەھىھ كىتابىدا: "پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ خەدىچە رەزىيەللاھۇ ئەنھا بىلەن توي قىلىشى ۋە ئۇنىڭ پەزىلەتلىرى" دەپ بىر باب كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭ ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھادىن بايان قىلىنغان بۇ ھەدىسنى كەلتۈرگەن: «مەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئاياللىرىنىڭ ھېچ بىرىنى خەدىچە رەزىيەللاھۇ ئەنھانى كۈنلىگەندەك كۈنلەپ باقمىدى، گەرچە ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مېنى نىكاھىغا ئېلىشتىن بۇرۇن ۋاپات بولغان بولسىمۇ، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇنى بەك ئەسلىگەنلىكى ئۈچۈن شۇنداق بولدى». [بۇخارى رىۋايىتى 3815 - ھەدىس].

2- سەۋدە بىنتى زەئبە رەزىيەللاھۇ ئەنھا. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمگە پەيغەمبەرلىك كىلىپ 10 - يىلى خەدىچە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ۋاپات بولغاندىن كېيىن نىكاھىغا ئالغان. [ئىبنى سەئەد "تەبەقات" ناملىق ئەسىرى 8 - توم 52-53 - بەتتە ۋاقىدىنىڭ يولىدىن كەلتۈرگەن. ئىبنى كەسىر "بىدايە ۋە نىھايە" 3 - توم 149 - بەتتە كەلتۈرگەن.]

3- ئائىشە بىنتى ئەبۇ بەكرى سىددىق رەزىيەللاھۇ ئەنھا. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم ئائىشە ئانىمىزغا پەيغەمبەرلىكنىڭ 10 - يىلى شەۋۋال ئېيىدا نىكاھ ئەقدىسى قىلغان. [ئۇنى ئىبنى سەئەد "تەبەقات" 8 - توم 58-59 - بەتتە كەلتۈرگەن].

بۇ توغرىدا ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا مۇنداق دەيدۇ: «مېنى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مەن ئالتە ياشقا كىرگەندە نىكاھىغا ئالدى، توققۇز ياشقا كىرگەندە بىر ياستۇققا باش قويدۇ». [بۇخارى رىۋايىتى 3894 - ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 1422 - ھەدىس].

بۇخارىنىڭ رىۋايىتىدە 5077-ھەدىستە: «پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام نىكاھىغا مەندىن باشقا قىز ئالمىغان» دەپ كەلگەن.

4- ھەپسە بىنتى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھا. ئابدۇللاھ ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بايان قىلغان ھەدىستە: ئۆمەر ئىبنى خەتتاب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ھەپسە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئېرى خۇنەيس ئىبنى ھۇزەيلىدىن تۇل قالغاندا (يەنى ئېرى ۋاپات بولۇپ كەتكەن)، ئۇ كىشى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ساھابىلىرىدىن بەدىر ئۇرۇشىغا ھازىر بولغان كىشى ئېدى، مەدىنىدە ۋاپات بولغان.

ئۆمەر ئىبنى خەتتاب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئوسمان ئىبنى ئەپۋان رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بىلەن ئۇچرىشىپ ئۇنىڭغا ھەپسە بىلەن توي قىلىش تەكلىپىنى بەردىم ۋە خالىساڭ ئۆمەرنىڭ قىزى ھەپسەنى ساڭا نىكاھلاپ قويماي دېدىم، ئوسمان: مەن ئىشلىرىمغا قاراپ ئۇچۇر بېرەي دېدى. بىر قانچە كۈندىن كېيىن: مەن بۇ كۈنلەردە توي قىلماي تۇراي دېگەن قارارغا كەلدىم دېدى. ئۆمەر ئىبنى خەتتاب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: مەن ئەبۇ بەكرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بىلەن ئۇچرىشىپ ئۇنىڭغا:

ھەپسە بىلەن توي قىلىش تەكلىپىنى بەردىم ۋە خالىساڭ ئۆمەرنىڭ قىزى ھەپسەنى ساڭا نىكاھلاپ قويماي دېدىم، ئەبۇ بەكرى لام- جىم دېمىدى ۋە ھېچ بىر جاۋاپ قايتۇرمىدى، كۆڭلۈمدە ئوسمانغا خاپا بولغاندەك، ئۇنىڭغىمۇ خاپا بولدۇم، بىر قانچە كۈن تۇردۇم، ئاندىن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ھەپسە بىلەن توي قىلىش تەكلىپىنى قىلدى ۋە مەن ئۇنى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامغا نىكاھلاپ قويدۇم، ئۇنىڭدىن كېيىن ئەبۇ بەكرى مەن بىلەن كۆرۈشۈپ: سەن ئۆتكەندە ھەپسە بىلەن توي قىلىش تەكلىپىنى ئېيتقان ئىدىڭ، مەن ساڭا جاۋاپ بەرمىگەندە سەن بەلكىم مەندىن خاپا بولدۇڭ؟ دېدى، مەن : شۇنداق دېدىم، ئەبۇ بەكرى: مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەپسەنىڭ گېپىنى قىلغانلىقىنى بىلگەنلىكىم ئۈچۈن ساڭا جاۋاپ بەرمىگەن ئېدىم، شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ سىرىنى ئاشكارىلىدىم، ئەگەر پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام سۆز قىلمىغان بولسا ئېدى، مەن ئەلۋەتتە بۇنى قوبۇل قىلاتتىم دېدى». [بۇخارى رىۋايىتى 4005 - ھەدىس].

5-زەينەپ بىنتى خۇزەيمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ بىلەن ھىجرەت قىلىپ ئوتتۇز بىر ئايدىن كېيىن رامزاندا توي قىلغان. [ئىبنى سەئەدنىڭ "تەبەقات" 8 - توم 115 - بەت].

6-ئۇممۇ سەلەمە بىنتى ئەبى ئۇمەييە رەزىيەللاھۇ ئەنھا. ئۇممۇ سەلەمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا مۇنداق دەيدۇ: مەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان: «ھەر قانداق بىر كىشىگە مۇسبەت يەتكەندە، بىز ئاللاھ ئۈچۈن، ئاللاھنىڭ تەرىپىگە قايتىمىز، ئى ئاللاھ! مېنىڭ بۇ مۇسبەتتىمگە ماڭا ئەجىر بەرگىن، ماڭا ئۇنىڭدىن ياخشىراق بىر ئىشنى ئورۇن باسار قىلىپ بەرگىن دېسە، ئاللاھ تائالا ئۇ كىشىنىڭ بۇ مۇسبەتتىگە ئەجىر-ساۋاپ بېرىدۇ، ئۇ كىشىگە مۇسبەت يەتكەن نەرسىدىن ياخشىراق نەرسىنى ئىز باسار قىلىپ بېرىدۇ، مەن يولدىشىم ئەبۇ سەلەمە ۋاپات بولغاندا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بۇيرىغان بۇ سۆزلەرنى دېدىم. ئاللاھ تائالا ماڭا ئەبۇ سەلەمدىن ياخشى بولغان پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنى ئىز باسار قىلىپ بەردى». [مۇسلىم رىۋايىتى 918-ھەدىس].

يەنە بىر رىۋايەتتە: «ئەبۇ سەلەمە ۋاپات بولغاندا مەن كۆڭلۈمدە: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەمراھى بولغان ئەبۇ سەلەمدىن ياخشىراق كىم بولسا؟ دەپ ئويلاپ، ئاندىن كەسكىنلىك بىلەن ئاللاھقا دۇئا ئىلتىجا قىلىپ بۇ دۇئانى قىلدىم، ئاندىن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بىلەن توي قىلدىم».

7-جۇۋەيرە بىنتى ھارىس رەزىيەللاھۇ ئەنھا. جۇۋەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھا بەنى مۇستەلەق غازىتىدا مۇسۇلمانلارغا ئەسىرگە چۈشكەن، ئۇ ئانىمىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۆزىنىڭ قۇللۇقتىن ئازاد بولىشى ئۈچۈن قىلىشقان توختامغا ياردەم بېرىشنى تەلەپ قىلغان، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا: قۇللۇقتىن ئازاد قىلىپ، قەرزنى تۆلەش ۋە توي قىلىش تەكلىپىنى قويغان، ئۇنى قوبۇل قىلغان، شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇ ئانىمىزنىڭ تويلىق مېھرىنى ئازاد قىلىش ھەققى قىلىپ توي قىلغان. ساھابىلار بۇ خەۋەرنى بىلگەن ۋە ئاڭلىغاندىن كېيىن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ قۇدا بولغانلىقىنى ئېيتىرام قېلىپ ھەممىسى قوللىرىدىكى ئەسىرلەرنى ئازاد قىلىۋەتكەن، ئۆز قەۋمى-يۇرتلىقلىرىغا بۇ ئانىمىزدىنمۇ بەرىكەتلىك بولغان بىر ئايال بولمىدى". [ئىبنى ئىسھاق ھەسەن ئىسناد بىلەن رىۋايەت قىلغان. سىيرەتى ئىبنى ھىشام 3 - توم 408-409 - بەتلەر].

8- زەينەپ بىنتى جەھش رەزىيەللاھۇ ئەنھا. بۇ ئانىمىز توغرىسىدا ئاللاھ تائالا بۇ ئايەتنى نازىل قىلغان: ﴿فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا﴾ تەرجىمىسى: «ئۆز ۋاقتىدا سەن، ئاللاھ نېمەت بەرگەن، سەنمۇ ئىنئام قىلغان كىشىگە: خوتۇنۇڭنى نىكاھىڭدا تۇتقىن، ئاللاھتىن قورققىن! دېدىڭ، ئاللاھ ئاشكارىلىماقچى بولغان نەرسىنى كۆڭلۈڭدە يوشۇردۇڭ، كىشىلەرنىڭ تەنە قىلىشىدىن قورقتۇڭ، ئاللاھتىن قورقۇشۇڭ ئەڭ ھەقىلىق ئىدى. مۆمىنلەرگە ئۇلارنىڭ بالا قىلىۋالغان ئوغۇللىرىنىڭ قويۇپ بەرگەن خوتۇنلىرىنى نىكاھلاپ ئالسا گۇناھ بولماسلىقى ئۈچۈن، زەيد ئۇنى (يەنى زەينەبنى) قويۇۋەتكەندىن كېيىن ساڭا نىكاھلاپ بەردۇق، ئاللاھنىڭ (سېنىڭ زەينەبنى ئېلىشىڭ توغرىسىدىكى) ئەمرى چوقۇم ئورۇنلىنىدۇ». [سۈرە ئەھزاب 37 - ئايەت].

بۇنىڭ بىلەن زەينەپ رەزىيەللاھۇ ئەنھا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ باشقا ئاياللىرىغا پەخىر قىلىپ مۇنداق دەيتتى: «سىلەرنىڭ تويۇڭلارنى ۋە نىكاھىڭلارنى ئائىلەڭدىكىلەر قىلغان بولسا، مېنىڭ نىكاھىمنى ئاللاھ تائالا يەتتە قات ئاسماننىڭ ئۈستىدە قىلغان». [بۇخارى رىۋايىتى 7420 - ھەدىس].

9- ئۇمۇمۇ ھەبىبە بىنتى ئەبى سۇپيان رەزىيەللاھۇ ئەنھا. ئۇرۇھ ئۇمۇمۇ ھەبىبە رەزىيەللاھۇ ئەنھادىن بايان قىلغان ھەدىستە: «ئۇمۇمۇ ھەبىبە ئۆبەيدۇللاھ ئىبنى جەھشنىڭ ئايالى بولۇپ، ئۇ كىشى ھەبەشىستان زېمىنىدا ۋاپات بولغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇمۇ ھەبىبەنى ھەبەشىستان پادىشاھى نەجاشى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامغا نىكاھلاپ قويغان، تويۇق مېھرى ئۈچۈن تۆت مىڭ دىرھەم بەرگەن، ئاندىن ئۇنى شۇرەھىل ئىبنى ھەسەنەگە قېتىپ ھەبەشىستاندىن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا مەدىنىگە ئەۋەتكەن». [ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 2107 - ھەدىس. ئەلبانى سەھىھ دېگەن.]

10- مەيمۇنە بىنتى ھارىس رەزىيەللاھۇ ئەنھا. ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلغان ھەدىستە: «پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مەيمۇنە رەزىيەللاھۇ ئەنھا بىلەن ئېھراملىق ھالەتتە توي قىلغان». [بۇخارى رىۋايىتى 1837 - ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 1410 - ھەدىس].

ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ئېھراملىق ھالەتتە توي قىلدى دېگەن سۆزى خاتا بولۇپ، توغرىسى: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھۇدەبىيەنىڭ قازا ئۆمرىسىنى قىلىپ بولۇپ ئېھرامدىن چىققاندىن كېيىن توي قىلغان. ["زادىل مىئاد" 1 - توم 113 - بەت . "پەتھۇل بارى" 5114 - نومۇرلۇق ھەدىسكە قارالسۇن].

11- سەپىيە بىنتى ھۇيەي ئىبنى ئەختەب رەزىيەللاھۇ ئەنھا. «پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام خەبىر غازىتىدىن كېيىن ئۇنى ئازاد قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن توي قىلغان». [بۇخارى رىۋايىتى 371- ھەدىس].

"يۇقىرىدا بايان قىلىنغانلىرى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ بىر ياستۇققا باش قويۇپ بىرگە ياشىغان ئاياللىرى، ئۇلاردىن ئىككىسى: خەدىجە ئانىمىز ۋە زەينەپ بىنتى خۇزەيمە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇلار پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ھايات ۋاقتىدا ۋاپات بولغان. ئالىملارنىڭ ئىتتىپاقى بىلەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام دۇنيادىن كەتكەندە توققۇز ئايالى ھاياتتا ئېدى". ["زادىل مىئاد" 1 - توم

105-114 – بەتلەرگە قارالسۇن].

بەزىلەر: رەيھانەتە بىنتى ئەمىر نەزەرىيەنى ياكى قۇرەزىيەنىمۇ پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئايالى، ئۇ بەنى قۇرەيزە غازىتىدا ئەسىرگە چۈشكەن بولۇپ، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنى ئۆزىگە تاللاپ ئازاد قىلىپ توي قىلغان ئاندىن تالاق قىلىۋەتكەن ئاندىن يېنىشىۋالغان دەيدۇ. ["تەبەقات" 8 – توم 130 – بەتتە ئىبنى سەئەد ۋاقىدىدىن رىۋايەت قىلغان].

بەزىلەر: ئۇنىڭ ئىسمى ئامىنە بولۇپ پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ دېدەك بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلغان دەيدۇ. ئىبنى قەييىم "زادىل مىئادتا" بۇ قاراشنى كۈچلەندۈرىدۇ.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.